

شایستگی‌ها و بایستگی‌های معلم تراز انقلاب از دیدگاه مقام معظم رهبری

فاطمه سادات ربیع هاشمی

دانشجوی کارشناسی ارشد رشته فلسفه آموزش و پرورش دانشگاه شهید بهشتی

چکیده

موضوع مطالعه حاضر، شایستگی‌ها و بایستگی‌های معلم تراز انقلاب از منظر مقام معظم رهبری می‌باشد که موجب می‌شود معلمان، به عنوان بانیان اصلی تاثیر بر کودک و نوجوان، در شکل دهی شخصیت انسان‌ها تاثیرگذاری مناسبی داشته باشند. روش تحقیق، کیفی از نوع تحلیل مضمون می‌باشد. جامعه آماری شامل کلیه بیانات مقام معظم رهبری طی سه دهه اخیر می‌باشد. در این مقاله، نمونه و جامعه آماری یکی می‌باشد. یافته‌ها نشان داد که مولفه‌های؛ ۱. توجه به مسیر و مقصد زندگی دانش‌آموزان ۲. توجه به بعد شخصیتی دانش‌آموزان ۳. متدین کردن دانش‌آموزان ۴. متعهد بودن معلم ۵. توجه به بینش و نگرش دانش‌آموزان ۶. توجه به مقصد حرکت و مأموریتها در حوزه معلمی ۷. توجه به مسائل سیاسی و اجتماعی ۸. توجه به بعد دانش مضامینی هستند که شایستگی‌ها و بایستگی‌های معلم تراز انقلاب را از منظر مقام معظم رهبری، تحقق می‌بخشند.

واژگان کلیدی: معلم تراز، مقام معظم رهبری، معلم

مقدمه

یکی از اهداف مهم آفرینش، تعلیم و تربیت است. خداوند همه چیز را در این دنیا در تسخیر انسان قرار داد تا انسان بتواند راه کمال را طی کند. قرآن کریم می‌فرماید: (وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۚ وَالنَّجْمُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ) و شب و روز و خورشید و ماه را برای شما رام گردانید و ستارگان به فرمان او مسخر شده‌اند. مسلماً در این [امور] برای مردمی که تعقل می‌کنند نشانه‌هاست. (وَمَا ذَرَأَّا لَكُمُ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ) و [همچنین] آنچه در زمین به رنگ‌های گوناگون برای شما پدید آورد [مسخر شما ساخت] بی تردید در این [امور] برای مردمی که پند می‌گیرند نشانه‌ای است. (نحل، آیه ۱۲ و ۱۳)

بنابراین انسان در این دنیا ابزار و وسایل پیمودن راه سعادت و کمال را دارد و تربیت به معنی به فعلیت رساندن استعدادها بالقوه انسان است. یکی از متولیان اصلی تعلیم و تربیت معلمین هستند. معلمین به عنوان بانیان اصلی تاثیر بر کودک و نوجوان، گاهی بیشتر از والدین می‌توانند در شکل‌دهی شخصیت انسان تاثیرگذار باشند. (ابوالقاسی، ۱۳۹۷) با وجود اهمیت این موضوع، در بررسی ادبیات این حوزه، خلأیی محسوس در زمینه کاوش انگاره‌های مرتبط با امر صلاحیت حرفه‌ای به چشم می‌خورد و پژوهش‌ها و نگارش‌های اندکی در این زمینه وجود دارد. (عسکری متین و کیانی، ۱۳۹۶)

دستگاه تعلیم و تربیت هر کشوری، نیازمند تربیت معلم درخور و شایسته خود می‌باشد. فقدان تربیت معلم شایسته و بالنده، سبب گمراهی و سردرگمی نظام تعلیم و تربیت، و در نتیجه، ناکارآمدی آن می‌گردد. تربیت معلم هر کشوری از نیازهای اساسی آن کشور و فلسفه و روح حاکم بر آن جامعه، نشأت می‌گیرد. (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰)

در مقاله خروشی و همکاران، با عنوان؛ بررسی رویکرد تربیت معلم شایسته بر اساس اسناد تحولی آموزش و پرورش جمهوری اسلامی، به الگوی تربیت معلم جمهوری اسلامی اشاره شده است. در این پژوهش ۱۴۸ گزاره به منظور عوامل و شرایط زمینه‌ساز معلم شایسته، استخراج شده است. (خروشی، نصر، میرشاه جعفری و موسی‌پور، ۱۳۹۶) توکلی نیز در مقاله خود با عنوان؛ تربیت معلم تراز جمهوری اسلامی ایران بر اساس آموزه‌های قرآن کریم، به مطالعه تربیت معلم تراز انقلابی پرداخته است. (توکلی، ۱۳۹۷) حضرت آیت الله خامنه‌ای به عنوان رهبر معظم انقلاب اسلامی در باب تعلیم و تربیت و معلم تراز انقلابی در طی دوران رهبری همواره بیانات و آموزش‌هایی را برای معلمین بیان داشته تا بتوانند نسلی مومن، متدین، دانا و فهیم برای انقلاب اسلامی تربیت کنند. (ابوالقاسی، ۱۳۹۷)

این مقاله با عنوان « شایستگی‌ها و بایستگی‌های معلم تراز انقلابی از منظر مقام معظم رهبری » دربرگیرنده بخشی از سخنان و نکات ارزشمند و مهم مقام معظم رهبری در باب ویژگی‌های معلم تراز انقلابی است که امید است راهگشای خوبی برای دانشجومعلمین و معلمان عزیز باشد.

روش تحقیق

با توجه به اینکه مقاله حاضر، مسئله‌ای را مورد توجه قرار می‌دهد؛ لذا از لحاظ هدف، در حوزه پژوهش‌های کاربردی و به لحاظ گردآوری داده‌ها، از نوع پژوهش کیفی با ماهیت اکتشافی می‌باشد. در چنین تحقیقی، هدف، جمع‌آوری الگوها و ایده‌ها برای یافتن درک عمیق از موضوع است؛ از این رو این تحقیق بدون طرح فرضیه انجام می‌شود. و البته برای این تحقیق، یک سوال اساسی با عنوان؛ شایستگی‌ها و بایستگی‌های معلم تراز انقلاب اسلامی از دیدگاه مقام معظم رهبری، مطرح است.

رویکرد تحلیل کیفی، دارای روش‌های متعددی برای پژوهش و بررسی پدیده‌های آموزشی است که در این مطالعه از روش تحلیل مضمون برای دستیابی مناسب به داده‌ها استفاده شده است. مضمون، الگویی است که در داده‌ها یافت می‌شود و حداقل به توصیف و سازماندهی مشاهدات و حداقل به تفسیر جنبه‌هایی از پدیده می‌پردازد. تحلیل مضمون به دنبال استخراج مضامین برجسته یک متن در سطوح مختلف است.

در این پژوهش، نمونه و جامعه آماری، باهم یکسان بوده و نمونه مورد مطالعه، بیانات، یادداشت‌ها و کتب مربوط به مقام معظم رهبری، طی سه دهه اخیر می‌باشد. برای سنجش روایی تحقیق حاضر، علاوه بر اینکه مضمون‌ها با مطالعه پیشینه تحقیق و منبع مورد بررسی قرار گرفته است، نظریات و راهنمایی‌های استاد گرامی نیز لحاظ شده است.

یافته‌ها

کدهای باز مرتبط با شایستگی‌ها و بایستگی‌های مقام معظم رهبری از بیانات ایشان طی سه دهه اخیر استخراج شد که عبارت است از:

۱. کدهای باز

ردیف	متن	کد
۱	هدف، انسان سازی صالح از لحاظ علمی و فکری است. (رهبری، ۱۳۷۰)	انسان سازی از لحاظ علمی و فکری
۲	معلمان و مسئولان مدارس هم بفهمند که چه چیزی در چننه دارند و چه کار می کنند در این صحنه نبرد و کارزار (رهبری، ۱۳۶۹)	آگاهی نسبت به امکانات و ماموریت‌ها
۳	انسان هایی بسازید که انقلاب را حفظ کنند (رهبری، ۱۳۶۹)	ساخت انسان انقلابی
۴	باید کسانی سعی کنند این استعدادها را به فعلیت برسانند. شرط لازم هم این است که شما این ماده را بشناسید. (رهبری، ۱۳۹۱)	شناخت استعدادها به فعلیت رساندن استعدادها
۵	خیلی ها در جامعه ما اصلا تصور نمیکنند که برای کودک هم فلسفه لازم است. (رهبری، ۱۳۹۱)	فلسفی کردن ذهن کودکان
۶	این خودباوری را تزریق کردن و به وجود آوردن، یکی از کارهای اصلی است. (رهبری، ۱۳۹۱)	تقویت خودباوری در کودکان
۷	دستجات مختلف طرف دار این و طرف دار آن، اگر با حلم با هم برخورد	تقویت حلم و برابری در کودکان

	کنند، خیلی اوضاع بهتر خواهد شد. (رهبری، ۱۳۹۱)	
۸	کودکان و همچنین جوانان را از آغاز عادت بدهیم که با همت بلند نگاه کنند. مسائل گوناگونی وجود دارد که اینها را باید در سطح دنیا دید. (رهبری، ۱۳۹۱)	تربیت کودکان با همت بلند
۹	ما باید جوانان را به کتاب خوانی عادت دهیم؛ که این تا آخر عمر همراهشان خواهد بود. (رهبری، ۱۳۹۱)	تقویت روحیه کتابخوانی در کودکان
۱۰	البته باید دستگاه ها مراقب باشند، اشخاص مواظب باشند و هدایت کنند به کتاب خوب، که با کتاب بد، عمر ضایع نشود. (رهبری، ۱۳۹۱)	هدایت به سمت مطالعه کتب خوب
۱۱	باید اینجا آن خلأها جبران بشود؛ یعنی این کودک، هم علما، هم عملاء هم اعتقادات، به یک آدم متدین تبدیل شود. باید همت این باشد. (رهبری، ۱۳۷۰)	احیای عمل و اعتقاد اسلامی در دانش آموزان
۱۲	همه جا باید خودمان را تجهیز کنیم، و این تجهیز، یکی از مهم ترین تدابیرش همین است که ما جوانان و نوجوانان و کودکان این مرزوبوم را اسلامی بار بیاوریم. (رهبری، ۱۳۷۰)	اسلامی بار آوردن کودکان
۱۳	این مبارزه را با هشیاری کامل، با ایمان کامل، با تلاش همه جانبه از سوی قشرها - مخصوصا قشرهای جوان - انجام داد و این، وظیفه معلمین است. (رهبری، ۱۳۷۱)	تاکید بر درونی سازی دفاع از مظلوم
۱۴	کسی از این ها نمی پرسد «شما چرا کار نکردید؟» فکر مؤاخذه الهی و نیاز مردم، این ها را به کار وادار می کند. این روحیه، باید همگانی شود. این، همان وجدان کاری است. (رهبری، ۱۳۷۴)	داشتن وجدان کاری
۱۵	آنچه لازم است، «کار» و «تعلیم» است. معلمین عزیز باید جوانان را بسازید. باید نوجوانان را با روحیه کار، استقلال و علم طلبی، پرورش دهید، نه با روحیه مدرک طلبی. (رهبری، ۱۳۷۴)	تقویت روحیه کار مستقل بار آوردن نوجوانان تقویت روحیه علم طلبی و نه مدرک طلبی
۱۶	هر کاری که در اینجا انجام می دهید - تحصیل علم و تعلیم آن، مبارزه، ورزش، کسب دنیا و بنا و آبادسازی آن، کوبیدن دشمنان باید دارای روحی باشد که شما را در صراط مستقیم به پیش ببرد. (رهبری، ۱۳۷۴)	داشتن روحیه در حال حرکت در صراط مستقیم
۱۷	یک وقت هم می گردد، کاری را انتخاب میکند و می سنجد که امروز چه کاری لازم تر و مفیدتر و مردم به آن نیازمندترند. این دومی، کار جهت دار می شود. در شرع مقدس اسلام، به این جهت کارها، توجهی	مشخص کردن جهت کار

	خاص شده است. (رهبری، ۱۳۷۵)	
توجه به هدف و جهت تعلیم و تربیت	نفس و ماده کار، تعیین کننده نیست؛ روح کار تعیین کننده است. صرف اینکه بازویی حرکت میکند و چرخ را می چرخاند، این ارزش آفرین نیست. ارزش معنوی و اخلاقی مهم است. باید دید این چرخ برای چه می گردد، برای که می گردد و در خدمت چه چیزی است. صرف اینکه کلاسی تشکیل می شود و معلمی به آنجا می رود و از جان و دل خود مایه می گذارد و با حله تنیده زدل و بافته زجان، شاگرد را تربیت می کند کلمه به کلمه روح او را با معارف و معلومات آغشته می نماید، کافی نیست که ارزش درست کند. باید دید آن ماده ای که آموزش داده می شود، چیست هدف و جهت چیست و این تعلیم و تربیت به چه سمت و سویی انجام می گیرد. عزیزان من! این مهم است. (رهبری، ۱۳۷۵)	۱۸
به نحو احسن انجام دادن مسئولیت	در اسلام که کار، عبادت و ارزش شمرده شده است، لازمه اش این است که هر کس کاری را قبول کرد و تعهد نمود، آن را به بهترین وجهی انجام دهد. (رهبری، ۱۳۷۶)	۱۹
توجه به استعدادها	یعنی تا این حدی که تعلیمات متوسطه ماست - این ۱۲ سالی که درس می خوانند- هرکسی که درس می خواند، استعدادش هدر نرود. حالا بعد از آن ممکن است بعضی به دانشگاه بروند، بعضی به رشته های فنی بروند؛ عیبی هم ندارد و همه اش هم خوب است؛ اما در این مدت باید همه استعداد شکوفا شود. باید کاری کنند که این کار انجام گیرد. (رهبری، ۱۳۷۶)	۲۰
اهمیت به هنر	عزیزان من! زبان هنر زبانی است که هیچ چیزی جایگزین آن نیست. حتی در نوشته ها هم بایستی هنر به کار برد. حتی در فرهنگ کلامی هم هنراست که اثر می گذارد! (رهبری، ۱۳۷۷)	۲۱
اهمیت به زبان و ادبیات	هم ادبیات را پیش ببرید، هم آن را در قشرهای گوناگون که قشر مخاطب شما کودک است. درست صرف کنید. بنابراین به زبان و ادبیات، باید خیلی اهمیت داده شود. (رهبری، ۱۳۷۷)	۲۲
محور قرار دادن ایمان، در آموزشها	سعی کنید ایمان را در بچه ها تقویت کنید. این اولین نقطه است. البته آن وقت می توان بر محور ایمان، تعصب و جمود و امثال آن را پروراند و تنید؛ می توان صفات عالی، آزاداندیشی، شجاعت، بزرگواری و سماحت را پروراند و تنید. آنچه را که فکر می کنید برای این بچه و برای شخصیت او لازم است، بر محور ایمان بتنید. (رهبری، ۱۳۷۷)	۲۳

گفتن قصه های خوب	<p>قصه گویی، هنر بسیار خوبی است. قصه های خوب، سازنده شخصیت کودک است. همان قصه های قدیمی را که ما از مادر خودمان، از مادر بزرگ و یا از پیرزن دیگری در کودکی شنیده ایم، امروز که مرور می کنیم، می بینیم در آنها چقدر حکمت وجود دارد! انسان، بعضی از خصال و تفکرات خودش را که ریشه یابی می کند، به این قصه ها می رسد. قصه مقوله خیلی مهمی است؛ منتها قصه های خوب. سعی کنید در این قصه گویی و در این کار هنری، اولین چیزی را که در کودک ایجاد می کنید، ایمان باشد.</p> <p>(رهبری، ۱۳۷۷)</p>	۲۴
پایه گذاری توسعه سیاسی و فرهنگی	<p>توسعه سیاسی و توسعه فرهنگی یعنی چه؟ توسعه فرهنگی و سیاسی این است که انسان ها در جامعه احساس کنند که می توانند درست بیندیشند، درست بفهمند و درست فراگیرند. اگر کشوری بتواند خود را به اینجا برساند، توطئه ها و گمراه گری ها در آن اثر نمی کند. این چیز خوبی است، اما این با جنجال و غوغا و های و هوی و روزنامه بازی و امثال اینها درست نمی شود؛ به دست معلم درست می شود. توسعه سیاسی و توسعه فرهنگی را معلم پایه گذاری می کند.</p> <p>(رهبری، ۱۳۷۷)</p>	۲۵
پرورش خصوصیات اخلاقی	<p>معلم، یعنی آن کسی که می تواند خصوصیات اخلاقی خوب را در بچه پرورش دهد؛ معلومات خوب را به کودک بیاموزد؛ فکر کردن را به کودک بیاموزد؛ استقلال رأی را به کودک بیاموزد؛ ایستادگی در مقابل باطل و مجاهدت در راه حق را به کودک تعلیم دهد.</p> <p>(رهبری، ۱۳۷۸)</p>	۲۶
آموزش معلومات خوب		
آموزش فکر کردن		
تقویت ایستادگی در مقابل باطل		
تقویت مجاهدت در راه خدا		
قدر جوانان را دانستن	<p>امروز کشورهایی هستند که جوان ندارند و از بالا بودن سن نسل های موجودشان رنج می برند. ما وقتی به کشور خودمان نگاه می کنیم، می بینیم</p> <p>که چهره ها جوان، لبخندها جوانانه، سرها برافراخته و بازوان و نیروی بدنی تواناست. هم وقتی فکر جوان بود، می درخشد و هم وقتی جسم جوان بود، کارایی نشان می دهد؛ بنابراین باید قدر جوان را دانست.</p> <p>(رهبری، ۱۳۸۰)</p>	۲۷
تلفیق تربیت با تعلیم	<p>در آموزش و پرورش مطرح شده است که بخش تربیت را با تعلیم همراه کنیم تا معلم در کلاس، تربیت هم بکند. این حرف بسیار درستی است؛ بنده هم معتقدم که معلم فیزیک، معلم زیست شناسی، معلم ریاضی، یا هر معلم دیگری، می تواند با یک کلمه و تلنگر، آن چنان تأثیری روی ذهن دانش آموز بگذارد و چنان تربیتی بکند که گاهی با یک کتاب نشود آن تأثیر را گذاشت.</p> <p>(رهبری، ۱۳۸۱)</p>	۲۸
متدین بار آوردن دانش آموزان	<p>اگر می خواهید کار معلمی شما مورد رضای خدا و نسل های آینده قرار</p>	۲۹

	گیرد و در انجام وظیفه تان از شما به نیکی یاد شود، بچه ها را متدین بار بیاورید. (رهبری، ۱۳۸۴)	
تقویت انگیزش دینی و ایمان	اگر ما می خواهیم این کشور پیشرفت صنعتی کند، پیشرفت مادی کند، پیشرفت فرهنگی کند، رتبه اول منطقه را همان طور که در سند چشم انداز آمده، حائز شود، این در سایه انگیزش دینی و ایمان امکان پذیر است. (رهبری، ۱۳۸۴)	۳۰
تکریم دانش آموز و عدم اهانت به او	از نظر اسلام همان طور که معلم احترام دارد و باید تکریم شود، متعلم هم باید تکریم شود؛ شاگرد را هم باید تکریم کرد. به شاگرد اهانت نباید کرد. این یک جنبه پرورشی بسیار عمیقی دارد. (رهبری، ۱۳۸۷)	۳۱
توجه به نیازهای کشور در حوزه تربیت نیروی انسانی	معلمین عزیز توجه بکنند که ما برای فردای این کشور چه جور انسانی نیاز داریم؟ زن و مرد ما برای ساختن مطلوب این کشور، باید چه خصوصیتی داشته باشند؟ این به دست شماست. این نوجوان یا کودکی که در مقابل شما در کلاس درس نشسته است، در اختیار شماست. شما با سخن خود با منش خود، با رفتار خود، می توانید به او اعتماد به نفس بدهید؛ می توانید به او امید بدهید؛ می توانید او را روانه میدان های عمل کنید؛ می توانید به او روح دیانت را آنچنان که شایسته اوست ، تزریق کنید؛ می توانید از او انسانی زیرک، پرتلاش، اجتماعی، علاقه مند به مصالح جمع و جامعه بسازید و به وجود بیاورید؛ می توانید روح ابتکار را در او زنده کنید. معلم فرزانه ما می تواند در همان محدوده کلاس درس خود این کارها را انجام دهد. این وظیفه همگانی و عمومی معلمین است در سراسر کشور البته معلم برای اینکه بتواند همه این کارها را انجام دهد، احساس می کند که نیاز دارد به راهنمایی روشن بینان جامعه، متفکران جامعه ، متخصصان تعلیم و تربیت . این نیاز، خود به وجود آورنده محصول است. (رهبری، ۱۳۸۹)	۳۲
معرفی الگوها	. الگوسازی، یکی از اساسی ترین کارهاست. ما الگوهای خوب خیلی داریم. این قدر جوان های خوب، این قدر چهره های نورانی در تاریخ که بماند- در زمان خودمان داریم که همین قدر کافی است با تعریف هر کدام از این ها - تعریف به معنای معرفی کردن - یک چهره برجسته و یک الگو جلوی جوانانمان بگذاریم. (رهبری، ۱۳۹۱)	۳۳
تقویت ایمان	تولید یک نسلی این خصوصیات: دانا باشد، با ایمان باشد، دارای اعتماد به نفس باشد، دارای امید باشد، دارای نشاط باشد، دارای سلامت جسمی و روحی باشد، روشن بین باشد، با اراده باشد، کم هزینه و	۳۴
تقویت دانایی		
تقویت اعتماد به نفس		

تقویت نشاط	پرفایده باشد. معلم، نسلی این جوری را می خواهد تربیت کند. (رهبری، ۱۳۹۴)	
تقویت سلامت جسمی و روحی		
روشن بین		
تقویت اراده		
کم هزینه و پر فایده		
تولید مفاهیم جریان ساز و عمل ساز	در او مفاهیم جریان ساز و عمل ساز را تولید کنیم و به راه بیندازیم و زنده کنیم؛ ایمان و اندیشه ورزی، یاد بگیرد فکر کند؛ مشارکت اجتماعی، دوری از انزواهای اجتماعی نامطلوب؛ تکافل اجتماعی که یک معنای خیلی والای اسلامی دارد. اصلاح الگوی مصرف؛ این حقیر، بارها راجع به اصلاح الگوی مصرف صحبت کرده ام - در سخنرانی های اول سال، با مسئولین، در جلسات خصوصی، در جلسات عمومی - اما الگوی مصرف ما هنوز اصلاح نشده . (رهبری، ۱۳۹۵)	۳۵
تقویت ایمان		
اندیشه ورزی		
آموزش فکر کردن		
تقویت مشارکت اجتماعی		
دوری از انزواهای اجتماعی نامطلوب		
اصلاح الگوی مصرف		
تقویت رعایت حیا	واقع در فضای مجازی ادب رعایت می شود؟ حیا رعایت می شود؟ خب نمی شود دیگر، یا در بخش مهمی رعایت نمی شود. این ها را باید رشد داد در نوجوان و جوان. تدین، اشرافی بار نیامدن؛ زندگی اشرافی را بر این ها تزریق نکردن. (رهبری، ۱۳۹۵)	۳۶
تقویت رعایت ادب		
عدم توجه به اشرافی گری		
تقویت اخلاق	هر معلم یک پرورنده، یعنی معلم اخلاق هم هست. معلم ریاضیات، معلم فیزیک، معلم طبیعی، درعین حال معلم اخلاق هم هست. گاهی یک معلم سرکلاس، فرض بفرمایید در وسط درس هندسه یا درس شیمی، در زمینه مسائل معنوی یا در زمینه خدانشناسی یک کلمه بر زبانش جاری می شود که گاهی آن یک کلمه، بیش از یک کتاب در ذهن دانش آموز اثر می گذارد و باقی می ماند؛ با اخلاق خود، با منش خود. معلم دارای اخلاق، پرورنده اخلاق در دانش آموز است. (رهبری، ۱۳۹۶)	۳۷

مضامین از کدهای باز مربوط به شایستگی ها و بایستگی های معلم تراز انقلاب از دیدگاه مقام معظم رهبری استخراج گردید.
این مضامین عبارت است از:

۲. مضامین

مضمون	کد	ردیف
-------	----	------

۱. توجه به مسیر و مقصد زندگی دانش آموزان	شناخت استعدادها	۱
	به فعلیت رساندن استعدادها	۲
	عنایت و توجه به استعدادها	۳
	اهل فکر و علم نافع	۴
۲. توجه به بعد شخصیتی دانش آموزان	تقویت خودباوری در کودکان	۵
	تقویت حلم و بردباری	۶
	تربیت کودکان با همت بلند	۷
	تاکید بر درونی سازی دفاع از مظلوم	۸
	مستقل بار آوردن	۹
	تقویت اعتماد به نفس	۱۰
	تقویت اخلاق	۱۱
	تقویت رعایت حیا	۱۲
	رعایت ادب	۱۳
	تقویت نشاط	۱۴
	تقویت سلامت جسمی و روحی	۱۵
	الگوسازی	۱۶
	تقویت روحیه انجام کار و مسئولیت پذیری	۱۷
۳. متدین کردن دانش آموزان	احیای عمل و اعتقاد اسلامی در دانش آموزان	۱۸
	اسلامی بار آوردن کودکان	۱۹
	محور قرار دادن ایمان، در آموزشها	۲۰
	ساخت انسان انقلابی	۲۱
	تقویت ایمان	۲۲
۴. متعهد بودن معلم	داشتن وجدان کاری	۲۳
	به نحو احسن انجام دادن مسئولیت	
۵. توجه به بینش و نگرش دانش آموزان	فلسفی کردن ذهن کودکان	۲۴
	هدایت به سمت مطالعه کتب خوب	۲۵
	تقویت روحیه کتابخوانی در کودکان	۲۶
	گفتن قصه های خوب	۲۷
	تقویت روشن بینی	۲۸
	تقویت اراده	۲۹
	آموزش فکر کردن	۳۰
۶. توجه به مقصد حرکت و ماموریتها در حوزه معلمی	داشتن روحیه در حال حرکت در صراط مستقیم	۳۱
	مشخص کردن جهت کار	۳۲
	توجه به هدف و جهت تعلیم و تربیت	۳۳
	آگاهی نسبت به امکانات و ماموریتها	۳۴

	تولید مفاهیم جریان ساز و عمل ساز	۳۵
۷. توجه به مسائل سیاسی و اجتماعی	پایه گذاری توسعه سیاسی و فرهنگی	۳۶
	تقویت مشارکت اجتماعی	۳۷
	دوری از انزواهای اجتماعی نامطلوب	۳۸
	اصلاح الگوی مصرف	۳۹
	عدم توجه به اشرافی گری	۴۰
	تقویت دانایی	۴۱
۸. توجه به بعد دانش	اهمیت به زبان و ادبیات	۴۲
	اهمیت به هنر	۴۳
	تقویت روحیه علم طلبی و نه مدرک طلبی	۴۴
	تاکید بر اندیشه ورزی	۴۵

بحث و نتیجه گیری

این تحقیق تلاش نمود تا با محور قرار دادن بیانات مقام معظم رهبری در حوزه شایستگی ها و بایستگی های معلم تراز انقلاب، خط مشی های این حوزه را تبیین نماید. همچنین مغایرتی با دیگر پژوهش ها نداشته و تفاوت در نوع دیدگاه و چشم اندازها می باشد. با بررسی بیانات مقام معظم رهبری در این سه دهه، ۴۵ کد باز در رابطه با موضوع مربوطه گردآوری شد. از بین کدهای باز، ۸ مضمون با عناوین: ۱. توجه به مسیر و مقصد زندگی دانش آموزان ۲. توجه به بعد شخصیتی دانش آموزان ۳. متدین کردن دانش آموزان ۴. متعهد بودن معلم ۵. توجه به بینش و نگرش دانش آموزان ۶. توجه به مقصد حرکت و مأموریتها در حوزه معلمی ۷. توجه به مسائل سیاسی و اجتماعی ۸. توجه به بعد دانش مشخص شد.

یک معلم، با توجه به این مضامین و تقویت آنها، می تواند خود را به ویژگی های معلم تراز از منظر رهبری، نزدیک نماید.

البته این تحقیق، یک آغاز بوده و این موضوع، با توجه به اهمیت و ضرورتش، نیازمند پژوهش های بیشتری می باشد. یکی از پیشنهادات؛ ارائه الگوهای اجرایی برای به کار بستن هر یک از این مضامین به دست آمده در پژوهش می باشد.

منابع

قرآن کریم

- ابوالقازی، سعید، ۱۳۹۷، معلم باید در خط مقدم باشد، چاپ دوم، تهران، نشر شهید هادی
- سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، ۱۳۹۰، وزارت آموزش و پرورش و شورای عالی انقلاب فرهنگی
- عسکری متین، سجاد، کیانی، غلامرضا، ۱۳۹۶، الگوی معیار صلاحیت حرفه‌ای معلم در تراز جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه علمی پژوهشی تعلیم و تربیت، دوره ۳۴، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۷، ۹-۳۰
- توکلی، یاسین، ۱۳۹۷، تربیت معلم تراز نظام جمهوری اسلامی ایران بر اساس آموزه‌های قرآن کریم، نشریه توسعه حرفه‌ای معلم، دوره ۳، شماره ۲، ۱۳۹۷، ۷۵-۸۹
- خروشی، نصر، میرشاه جعفری و موسی‌پور، ۱۳۹۶، بررسی رویکرد تربیت معلم شایسته بر اساس اسناد تحولی آموزش و پرورش جمهوری اسلامی، فصلنامه علمی پژوهشی راهبرد فرهنگ، دوره ۱۰، شماره ۳۷، خرداد ۱۳۹۶، ۱۶۳-۱۸۶
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۷۰/۰۹/۲۰
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار معلمان و کارگران، ۱۳۶۹/۰۲/۱۲
- بیانات مقام معظم رهبری رهبر انقلاب در جلسه درس خارج از فقه، ۱۳۹۱/۱۱/۲۳
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار معلمان و اساتید دانشگاه های خراسان شمالی، ۱۳۹۱/۷/۲۰
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از مسئولان وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۰/۱۰/۲۵
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از معلمان و کارگران، ۱۳۷۱/۰۲/۰۹
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از معلمان و کارگران، ۱۳۷۱/۰۲/۱۳
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از دانش آموزان و دانشجویان، ۱۳۷۴/۰۸/۱۰
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از کارگران و معلمان کشور، ۱۳۷۵/۰۲/۱۲
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از کارگران و معلمان، ۱۳۷۶/۰۲/۱۰
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار مسئولان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۷/۷/۲۲
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از کارگران و معلمان، ۱۳۷۸/۰۲/۱۵
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جوانان و فرهنگیان در مصالای رشت، ۱۳۸۰/۰۲/۱۲
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از مسئولان وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۸۱/۰۴/۲۶
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از معلمان استان کرمان، ۱۳۸۴/۰۲/۱۲
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار معلمان استان فارس، ۱۳۸۷/۰۲/۱۲
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از معلمان سراسر کشور، ۱۳۹۱/۰۲/۱۳
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از معلمان و فرهنگیان سراسر کشور، ۱۳۹۴/۰۲/۱۶
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار معلمان و فرهنگیان، ۱۳۹۵/۰۲/۱۳
- بیانات مقام معظم رهبری در دیدار معلمان و فرهنگیان، ۱۳۹۶/۰۲/۱۷